

fini vzorčne muzeje naših proizvodov. Pobjihal kvarno trgovino z inozemstvom, organiziral naše sodelovanje na tujih razstavah itd. Zavod bo v stalnem stiku z našimi diplomatskimi, konzularnimi in trgovskimi predstavniki, lahko pa bo tudi sam pošiljal strokovnjake v inozemstvo. Državna in samoupravna oblastva, gospodarske zbornice in druge gospodarske organizacije morajo zavodu pošiljati vsa zahtevana poročila. Zato pa tudi sami prejemajo od zavoda njegova poročila brezplačno. A tudi zasebnikom bo dajal zavod obvestila brez odškodnine in brez vsake takse. Zavod bo stal pod vodstvom načelnika oddeljenja za zunanjo politiko, neposrednega šefa pa bo imenoval minister trgovine. Ta bo dodelil zavodu iz svojega oddelka tudi potrebno uradništvo in imenoval mogoče tudi privatne strokovnjake za pogodbene uradnike. Ako se bo pokazala potreba, bo minister imenoval zavodu še poseben posvetovalni odbor.

Drugi novi zakon, ki je bil te dni podpisan od kralja, je zakon o nadzorstvu nad onimi poljskimi pridelki, ki se bodo izvažali.

Trgovinska pogodba med našo državo in Španijo, ki je bila sklenjena dne 27. septembra, bo postala pravomočna te dni. Odslej bodo naše ladje vozile iz Sušaka pod našo zastavo naravnost v španske luke. Španija se posebno zanima za naš les in lesne proizvode.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na čehoslovaškem še dosedaj nimajo vlade. Iz Prage poročajo: Namera, da se sestavi vsenarodna koalicija z izključitvijo Nemcev, je naletela skoraj

pri vseh strankah na odpor. Zato se o tem načrtu ne razpravlja več s tako vnemo kakor dosedaj. Vsi pa so mnenja, da se mora čimprej priti do sestave nove vlade.

Krog spremembe avstrijske ustave. Krščansko socialna oborožena organizacija Heimwehr je v svojih zahtevah po nasilni spremembi ustave toliko popustila, da izjavlja službeno, da bo delalo vodstvo organizacije v tem smislu, da se bo rešila ustavna sprememba čimprej v parlamentu.

Velik francoski državnik umrl. V nedeljo, dne 24. novembra je umrl velik francoski državnik Georges Clemenceau. Znan je bil celemu svetu pod imenom »tiger« Francije. Proslavil se je za časa vojne leta 1917, ko je postal ministerski predsednik in je bil zagovornik nadaljevanja vojne do zmage. Njemu se imajo Francozi zahvaliti, da niso pred zmago sklenili miru. Za čaša mirovnih pogajanj je bil predsednik komisije, ki je narekovala mir. Leta 1920 je pustil politično polje in živel ta leta ločen od sveta sam zase. Rojen je bil leta 1841.

Ruski uspehi v Mandžuriji. Dolgo časa ni bilo nikakega sledu o razmerju kitajske in sovjetske armade ob mandžurski železnici. V dobi tihega premirja se je položaj kitajske vlade poslabšal in je danes ogrožena od dveh strani. Zmešnjave na vladnem mestu so uporabili sovjeti in začeli z napadi, ki so uspeli ter prodrli na več krajih kitajsko fronto ter ruska vojska stalno napreduje proti Harbinu. Kitajci svoji armadi ne morejo poslati nobenih ojačenj in je možnost, da zasede Rusija celo Mandžurijo, ako se ne bo umešala v zadevo Japonska.

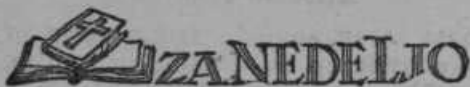
kjer je imel perilo in ga je razdelil med siromake. Kot škof je dal dve tretjini svojih dohodkov za razne dobrodelne namene. S svojimi verniki je občeval čisto domače in preprosto.

To je res bilo lepo razmerje: Škof in njegovo ljudstvo v zvesti ljubezni nad 30 let skupaj. Škof je pridigal in v krasnih pastirskih listih učil ljudstvo; je molil z ljudstvom in za ljudstvo, a se je tudi boril za največje svetinje svojega ljudstva. Bila je tedaj doba, ko so hoteli v bivših avstrijskih deželah ljudje, ki so se prikopali do oblasti, ubiti v ljudeh krščansko prepričanje. Izdajali so postave, ki so bile naperjene proti svobodi Cerkve in proti njenim pravicam. Po svojih časopisih so pisali zoper vero in blatili Cerkev, kolikor so le mogli, a katoliški tisk so zatirali. Eden najvnetejših borilcev za krščansko prepričanje in za pravice Cerkve je bil škof Rudigier v Lincu. Neustrašeno je razglašal svoje mnenje v pridigah, v pastirskih listih in je bil tudi član deželnega zbora na Gornjem Avstrijskem. Leta 1868, ko so prišli najhujši proticerkveni zakoni, je izdal pastirski list, v katerem je najodločnejše govoril proti razkristjanjenju šole in proti tako imenovanemu civilnemu zakonu, to je zakonu, ki bi se sklenil samo pred svetno gosposko. Sovražniki Cerkve, ki jim je bil neustrašeni škof že dolgo trn v peti, so dosegli, da se je njegov pastirski list zasegel, njega samega pa so obsodili radi motenja javnega miru. S silo so ga odvedli iz njegovega stanovanja pred sodišče, ki ga je 12. julija obsodilo na 14 dni ječe, ki mu jo je pa cesar takoj odpustil. A Rudigier je svoj živ dan ohranil 12. julij v najlepšem spominu, ker je imel ta dan, kakor nekoč apostoli, radi Jezusovega imena trpeti sramoto.

Kakor je vzgledno živel, tako je svetniško umrl. Pokopan je v kapeli v novi stolnici, ki jo je sam posvetil in kjer je vsak dan z verniki molil sv. rožni venec. Leta 1095 se je začelo preiskovanje o njegovem življenju in je upati, da bo v doglednem času dosegel čast oltarja.

Velik je bil Rudigier po svojem življenju, velik po naukih, ki jih je posebno v svojih pastirskih listih dajal vernikom. Med drugim je v svojem pastirskem listu pisal: »Največja gniloba naših časov je pomilovanja vredna slabost volje za dobro in resnično. Ni več poguma, priznati se na stran resnice, ni več en mož ena beseda, da ni več da, ne ni več ne. In kakor so ljudje neznačajni v svojih besedah, tako so tudi neznačajni v svojem ravnanju. Nimajo poguma za resnico in dobro se potegniti, delati in trpeti. Ako naj na svetu lepše postane, mora naša volja postati močnejša.

Praktično krščanstvo. V angleškem mestu Bovhil imajo rudarji svojo gledališko družbo. Delavci, ki sodelujejo pri predstavah, dobijo za to neko plačilo. Včasih so igre dobre, včasih pa tudi imajo kaj, kar je proti vesti katoličana. Med igralci je tudi katoličan Patrik Keli, ki noče nikdar igrati v igrah, ki so protivne katoliškemu nauku. Naj-

Francišek Rudigier.

Spominski dan 29. november.

V času, ko je v naši lavantinski škofiji s svetniško vnemo deloval za vero Kristusovo in pravi blagor ljudstva škof Anton Martin Slomšek, so tudi drugod živeli škofje, ki so se kot pravi dobri pastirji trudili za zveličanje duš in branili pravice Cerkve. Med temi je eden najznamenitejših škof Francišek Rudigier.

Luč sveta je zagledal 7. aprila 1811 na Predarlskem kot osmi otrok kmečke družine. Prva največja milost, ki jo je od Boga prejel, je bila v resnici krščanska in pobožna mati, ki je znala svoje otroke izvrstno vzgajati v krščanskem duhu. Ko je Francišek nekoč pozneje že kot škof stal na pragu svoje rojstne hiše, je globoko ginjen rekel: »Dal Bog, da bi se v vsaki hiši toliko molilo, kakor se je v tej. Moja pobožna mati je z nami molila vsak dan ves rožni venec.« V šoli je mali Francišek kazal izredne darove, a na začudenje vseh ni hotel nič vedeti o študiranju. Še le po prigovarjanju svojega starejšega brata, ki je že bil duhovnik, se je preselil k njemu in se začel učiti latinščine. Nato je prišel v gimnazijo v

Inomostu (Insbruck) in na bogoslovno učilišče v Briksenu. Učil se je z veliko lahkoto, prekašal je svoje součence po znanosti a ravno tako si je prizadeval z vso resnostjo, da je napredoval v krščanskem življenju in popolnosti.

Leta 1835 je postal duhovnik, po triletni službi v dušnem pastirstvu ga je njegov škof poslal na višje duhovniško izobraževališče na Dunaju. Po končanih študijah je prišel za bogoslovnega profesorja v Briksen, kmalu nato pa za predstojnika v dunajski zavod, v katerem je malo prej bil še gojenec. V viharnem letu 1848 ga je njegov škof zopet poklical nazaj v domovino. Postal je kanonik in ravnatelj bogoslovja v Briksenu. A že čez nekaj let je bil imenovan za škofa v Lincu na Gornjem Avstrijskem. Po njegovi izjavi so bili dnevi, v katerih se je odločevalo o njegovem imenovanju za škofa, najtežji v njegovem življenju. Odločil se je, da sprejme škofovsko čast samo radi tega, ker si je moral reči, da je tako volja božja. Leta 1853 je prišel v svojo škofijo.

Bil je res dober pastir svoje črede, pobožen, dober in mil, a tudi odločen in strog, kadar je bilo treba. Vsak otrok, vsak delavec, najpreprostejša ženica so smeli k njemu. Velika je bila njegova dobrodelnost. Že kot ravnatelj bogoslovja je na veliko grozo svojega strežnika izpraznil vse predale omare,

prej pisca prosi, da dotične stavke spremeni. Če pisec tega noče storiti, Keli ne igra. Ko mu je nek njegov znanec rekel, da radi tega vendar trpi škodo, mu je odvrnil: »So še večje dobrine kakor denarna korist.« Pač živo krščanstvo! — V Münchenu na Bavarskem je delavsko udruženje sprejelo resolucijo, v kateri pravi, da v njegovih organizacijah, pri njegovih manifestacijah in nastopih nimajo mesta ženske in dekleta, ki niso zadosti dostojno oblečene. Tudi čisto prav!

Novejše spreobrnitve. Na Angleškem je pred kratkem prestopila v katoliško Cerkev pisateljica Smith. Pri tej priliki so angleški listi povdarili, da je v zadnjih letih prestopilo na Angleškem v katoliško Cerkev sedem znamenitejših pisateljev. Dejstvo, ki mnogo govori! — Na Švedskem je prestopil v katoliško Cerkev protestantski pastor Nilo Gustav Beskov. Ta prestop je vzbudil ogromno pozornost, ker so na Švedskem prestopi zelo redki in je to še le drugi pastor, ki je napravil ta korak.

Usoden pojav. Eden najžalostnejših pojavov novejše, predvsem poveljne dobe je ločitev zakonov. Žalosten, usoden je ta pojav, ker se z družino trga in uničuje toliko dobrega med človeštvom in je družinsko življenje navadno kazalec, ki kaže, kako visoko stoji npravo, posebno krščansko življenje med ljudmi. Najbolj žalostno vlogo pri tej stvari igrajo Zedinjene države v Ameriki in pa boljševiška Rusija. Tako je bilo v Ameriki leta 1927 175.449 ločitev zakonov, to je 152 na stotisoč prebivalcev; v Rusiji pa 116.586, to je 166 na stotisoč prebivalcev. V Ljeningradu je bilo v prvih petih mesecih leta 1927 7255 ločitev zakonov, sklenjenih pa je bilo 9681. Jako blizu teh dveh dežel pa koraka Avstrija. Se ni čuditi, če se pomisli, kaj se tam od gotove strani dela zoper versko prepričanje in versko življenje.

NOVICE

Mohorjeva družba je to leto v lavantinski škofiji lepo napredovala: 989 udov ima več nego lansko leto, tako da šteje lavantinska škofija sedaj že skoro 23.000 mohorjanov; na vsakih 26 prebivalcev pride en mohorjan. (V ljubljanski škofiji pa na vsakih 20.) Za naslednje leto 1931 bo izdala Mohorjeva družba kar šest knjig: Koledar, Večernice, Zgodovino slovenskega naroda (9. zvezek), Življenje svetnikov (7. zvezek), knjigo o zajedavcih in naših sadnih rastlinah in knjigo o materi. In vseh šest knjig za 20 Din, tako da pride na knjigo dobre 3 Din. To se gotovo izplača vsaki hiši in lahko rečemo: kdor le enkrat pristopi Mohorjevi družbi, ta jo bo težko zopet zapustil. Obratno: vsako leto bo z veseljem pričakoval dne, ko bo dobil knjige v roke. Še bolj se jih bo pa veselila njegova družina. Naročniki »Slovenskega Gospodarja« so itak po veliki večini že vpisani v Mohorjevo družbo; če kdo še ni, naj to stori čimprej v trdnem prepričanju, da bo tega svojega koraka vesel, ko bodo knjige

prišle. Mohorjani! Pokažite Mohorjeve knjige tudi tistim, ki jih še nimajo! — Marsikdo bi jih naročil, če bi ga kdo pravočasno opozoril. Najboljši dokaz, kako priljubljene so Mohorjeve knjige, je to, da ima Družba letos že dobrih 53.000 naročnikov. Na vsakih 23 prebivalcev v Sloveniji pride že en mohorjan. Naša želja je, da naj bi prišla Mohorjeva knjiga v vsako slovensko hišo.

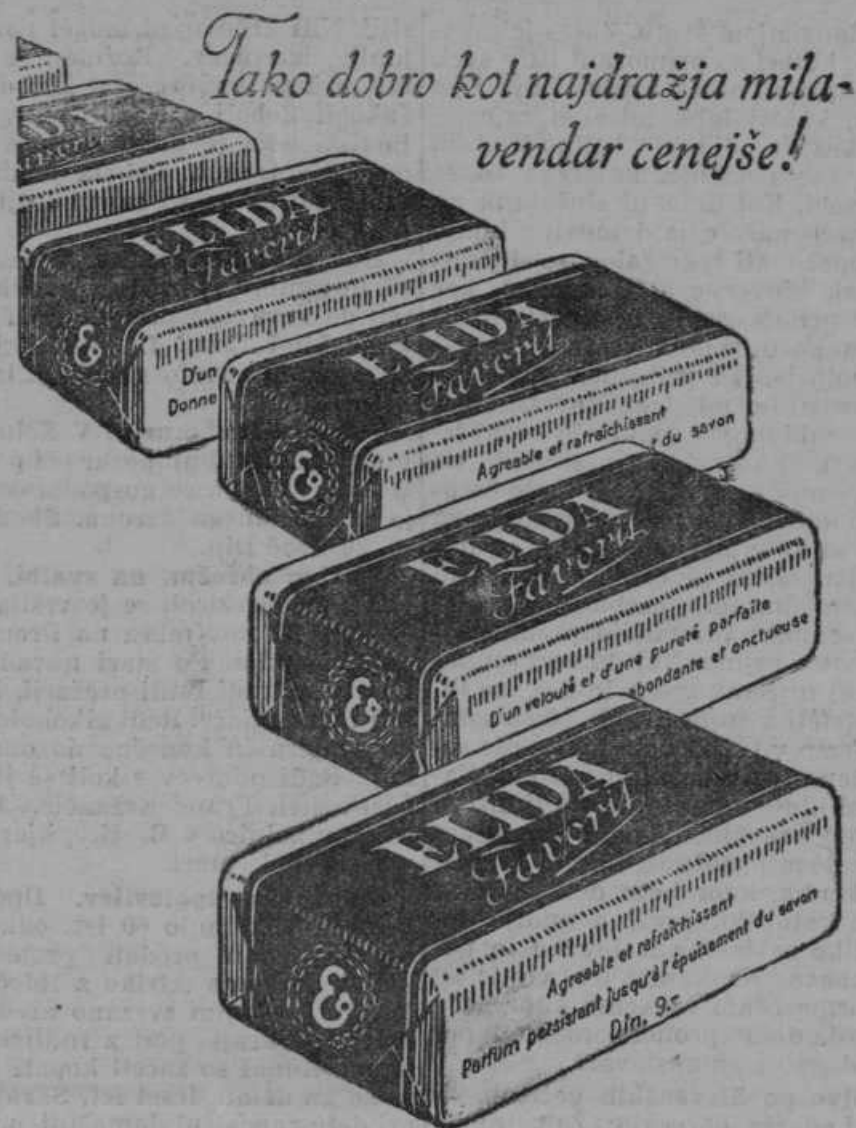
Likvidacija okrajnih samouprav. — Ministrstvo za finance je izdalo navodila za zaključno poslovanje okrajnih samouprav. Vsi zastopi zdravstvenih okrožij in okrajnih blagajn na ozemlju bivše ljubljanske in mariborske oblasti naj dne 31. decembra 1929 zaključijo svoje računске knjige, ker preneha s tem dnevom njihovo poslovanje. — Zdravstvena okrožja bivše mariborske oblasti morajo ob predložitvi obeh proračunov za bodoče leto — od 1. januarja do 31. marca 1930 in od 1. aprila 1930 do 31. marea 1931 — v zmislu uredb o samoupravni zdravstveni službi izkazati, koliko odpade od njihovega proračuna na vsako posamezno občino.

Biseromašnik. Franc Zdolšek umrl. V Št. Jurju pod Taborom je umrl v soboto 23. novembra tamošnji župnik in biseromašnik Franc Zdolšek. Rodil se je 4. oktobra 1844 na Sladki gori. Posvečen je bil 23. julija 1869. Bil je dalje časa župnik na Solčavi in načelnik

vranskega okrajnega zastopa. Njegov ponos je bila župna cerkev Sv. Jurja ob Taboru, katero je povečal in prenovil. Slovel je med tovariši in priprostim ljudstvom po izredni bistroumnosti ter vsestranski delavnosti in umnem gospodarstvu. Spomin na blagega biseromašnika bo živel trajno med vsemi, ki so ga poznali, čislali ter ljubili. Svetila mu večna luč!

Kmečka predstava v mariborskem gledališču. Da tudi naši okoličani — kmetovalci proslavijo desetletnico mariborskega gledališča, se je uprava gledališča odločila, da priredi dne 15. decembra ob 15. (3.) uri popoldne kmečko predstavo. Vprizori se pretresljiva igra »Stilmondski župan«. Cene so najnižje, in sicer sedeži brez izjeme 5 Din in stojišča brez izjeme 3 Din. Ker je pričakovati, da bo gledališče razprodano, priporočamo, da posamezne korporacije skupno naroče vstopnice v predprodaji. Pišite dopisnico z natančnim naslovom »Narodno gledališče v Mariboru«.

Ljubo doma, kdor ga ima. — (Spisal Anton Polutnik.) — Teh kratkih pet besed hočem napisati naši slovenski mladini, kateri se je vzbudila misel, da bi zapustila svoje drage domače — svoj dom ter se podala po svetu po znanem izreku s trebuhom za kruhom. Kratke so besede tega naslova, toda jako važne za vsakega, posebno pa za one, kateri niso vztrajni v obrambi zoper zapeljivi-

*Tako dobro kot najdražja mila-
vendar cenejše!*

Milo ELIDA Favorit

1437